

# GIẢI PHÁP ỨNG DỤNG KẾ TOÁN TINH GỌN TẠI DOANH NGHIỆP VIỆT NAM

● NGUYỄN THỊ SÂM

## TÓM TẮT:

Kế toán tinh gọn được xem là một công cụ cũng như một phương pháp hoàn thiện mà các nhà quản trị có thể sử dụng để thay đổi theo yêu cầu tinh gọn trong hệ thống kế toán, cách thức kiểm soát, đo lường chi phí và chu trình quản lý. Hơn thế, phương pháp mới này sẽ giúp các nhà lãnh đạo ra quyết định bằng việc cung cấp các thông tin chính xác hơn, dễ hiểu hơn và tính tin cậy cao hơn dựa trên việc tiết kiệm các khoản chi tiêu trong kỳ một cách hiệu quả. Đồng thời, phương pháp này cũng cung cấp cho chính doanh nghiệp đó kiểm thêm các nguồn thu khác bằng việc xác định các khoản lợi ích tài chính tiềm tàng trong quá trình tinh gọn và các chiến lược phát triển để đạt lợi nhuận tối ưu. Dựa trên những lợi ích như vậy, bài viết phân tích giải pháp ứng dụng kế toán tinh gọn tại các doanh nghiệp Việt Nam.

**Từ khóa:** kế toán tinh gọn, doanh nghiệp, sản xuất tinh gọn, dòng chảy giá trị.

## 1. Xu hướng sản xuất tinh gọn của các doanh nghiệp

Đại dịch toàn cầu đã gây ra những tác động nghiêm trọng đối với tất cả các ngành công nghiệp và sản xuất. Theo một khảo sát do National Association of Manufacturers thực hiện, 78,3% doanh nghiệp sản xuất dự đoán đại dịch Covid-19 chắc chắn sẽ gây gián đoạn cho tình hình vận hành và cả tài chính của doanh nghiệp. Trong khi đó, mức dự đoán gián đoạn của các ngành khác chỉ vào khoảng 48%. Nhu cầu kinh tế thấp, thắt chặt chi tiêu, tắc nghẽn chuỗi cung ứng... tất cả các nhân tố này đều cho thấy mô hình sản xuất hàng loạt truyền thống không còn phù hợp với bối cảnh kinh tế đang thay đổi ngày nay. Bởi trong bối cảnh dịch

bệnh, mô hình sản xuất truyền thống tạo ra nhiều lãng phí. Các nghiên cứu đã kết luận 60% hoạt động sản xuất trong doanh nghiệp là lãng phí và không mang lại giá trị gì cho khách hàng.

Những lãng phí này được chia thành 7 nhóm chính, gồm: (Hình 1)

(1) Lượng sản xuất thừa: Số lượng sản phẩm sản xuất ra lớn hơn số lượng khách hàng đặt mua hoặc sẽ mua.

(2) Xử lý thừa: Sản xuất sản phẩm vượt quá tiêu chuẩn mà khách hàng sẵn sàng mua.

(3) Tồn kho: Các nguyên vật liệu, thành phẩm, bán thành phẩm,... trong kho.

(4) Hàng lỗi: Các sản phẩm lỗi xảy ra trong quá trình sản xuất, không thể bán cho khách hàng.



dụng kế toán tinh gọn, từng chuỗi giá trị sẽ thường xuyên báo cáo thực trạng tài chính và hoạt động tại chuỗi. Do đó, báo cáo tài chính của kế toán tinh gọn được tạo ra nhanh và dễ hiểu hơn, đồng thời hiển thị các số liệu hoạt động quan trọng mà bất kỳ thành viên nào trong doanh nghiệp cũng có thể hiểu. Và đặc biệt, ưu điểm lớn nhất của phương pháp này là giảm tối đa thời gian hoàn thành một đơn hàng khi mỗi bộ phận trong doanh nghiệp trở thành một chuỗi giá trị nên mỗi bộ phận này sẽ luôn có nhiệm vụ rõ ràng, luôn cố gắng nâng cao năng suất, rút ngắn thời gian thực hiện thao tác nhằm tìm kiếm mức lợi nhuận tối đa cho doanh nghiệp.

Quá trình áp dụng kế toán tinh gọn diễn ra tại các doanh nghiệp như sau:

*Một là*, thay đổi căn bản các quy trình kế toán, kiểm soát và đo lường để thúc đẩy thay đổi và cải tiến, cung cấp thông tin phù hợp để kiểm soát và ra quyết định, cung cấp hiểu biết về giá trị của khách hàng, đánh giá chính xác tác động tài chính, hạn chế lãng phí. Những phương pháp kế toán truyền thống sẽ được thay thế bởi đo hiệu suất tập trung tinh gọn: tóm tắt đơn giản chi phí trực tiếp của các luồng giá trị, ra quyết định và báo cáo bằng cách sử dụng điểm số hộp, báo cáo tài chính kịp thời và được trình bày bằng “tiếng Anh đơn giản” mà mọi người đều có thể hiểu, đơn giản hóa triệt để và loại bỏ các hệ thống kiểm soát giao dịch bằng cách loại bỏ sự cần thiết của chúng, thúc đẩy thay đổi từ sự hiểu biết sâu sắc về giá trị được tạo ra cho khách hàng, loại bỏ ngân sách truyền thống thông qua bán hàng hàng tháng, hoạt động và quy trình lập kế hoạch tài chính (SOFP)...

*Hai là*, từ sự thay đổi căn bản các quy trình đi đến việc áp dụng các thay đổi theo phương pháp tinh gọn vào các quy trình kế toán, kiểm soát và đo lường của doanh nghiệp. Và khi doanh nghiệp vận dụng được tốt điều này sẽ tạo ra một hệ thống quản lý tinh gọn về mọi mặt.

### **3. Giải pháp áp dụng kế toán tinh gọn tại các doanh nghiệp**

Thứ nhất, tổ chức bộ máy kế toán tinh gọn. Bộ máy kế toán đóng vai trò là mạch máu trong hoạt

động của doanh nghiệp. Một hệ thống kế toán, tài chính chặt chẽ, ổn định là nền tảng cho sự phát triển bền vững của doanh nghiệp. Bộ máy kế toán của một doanh nghiệp là tập thể các cán bộ, nhân viên kế toán cùng với các phương tiện, thiết bị kỹ thuật để thực hiện toàn bộ công tác kế toán thống kê và công tác tài chính tại doanh nghiệp. Bộ máy kế toán giúp cho doanh nghiệp quản lý, phát triển theo hướng chủ động và hợp pháp. Thông qua kế toán, nhà quản lý doanh nghiệp có thể đo lường, phân tích tình hình tài chính của công ty, từ đó đưa ra những định hướng phát triển, gia tăng lợi nhuận trong lĩnh vực mà công ty đang hoạt động. Tổ chức bộ máy kế toán là sự sắp xếp, phân công công việc cho từng kế toán viên và tổ chức luân chuyển chứng từ trong phòng kế toán của doanh nghiệp. Việc tổ chức bộ máy này phải phù hợp với doanh nghiệp. Do đó, một doanh nghiệp sản xuất tinh gọn cần có một bộ máy kế toán tinh gọn, trong đó nhân viên kế toán tài chính và kế toán quản trị cần được phân công trực tiếp về từng bộ phận sản xuất để kế toán cập nhật, phân loại, kiểm soát và đánh giá chi phí của cả chuỗi giá trị và của nhóm hoạt động với các chuyên môn khác nhau trong cùng chuỗi giá trị được tốt hơn. Các nhân viên kế toán này sẽ đảm bảo tất cả các nghiệp vụ phát sinh liên quan tới bộ phận của mình.

*Thứ hai*, xây dựng các thước đo đánh giá trách nhiệm và mức độ hoàn thành công việc của chuỗi giá trị. Do sản xuất tinh gọn hướng tới tối đa hóa lợi nhuận khi sản phẩm được đưa vào sản xuất tối đa mà không phải tối đa máy móc, nhân công như sản xuất truyền thống. Do đó, kế toán tinh gọn cần một thước đo mới đánh giá thực hiện công việc của chuỗi giá trị, ví dụ như: thời gian nguyên vật liệu từ giai đoạn bắt đầu về kho máy đến lúc là thành phẩm, thời gian thu tiền, thời gian bán hàng, thời gian giao hàng, số lượng hàng tồn kho theo chuỗi giá trị,...

*Thứ ba*, cải tiến mối quan hệ giữa bộ phận kế toán với các bộ phận quản lý, bộ phận sản xuất kinh doanh. Điều này sẽ giúp quá trình thu thập, xử lý và phân tích hệ thống thông tin kế toán theo hướng tinh gọn được chính xác, kịp thời ■



**TÀI LIỆU THAM KHẢO:**

1. Bùi Thị Thanh Hiền (2021), Kế toán tinh gọn, Giải pháp về kế toán cho doanh nghiệp Việt Nam trong bối cảnh đại dịch Covid-19, *Tạp chí Kế toán Kiểm toán*, số tháng 7/2021.
2. Huỳnh Thị Hồng Hạnh và Nguyễn Mạnh Toàn (2010), Kế toán chi phí theo chuỗi giá trị- cách tiếp cận mới cho mô hình sản xuất tinh gọn, *Tạp chí Khoa học và công nghệ - Đại học Đà Nẵng*, số 4 (39).
3. Phạm Quang Huy (2021), Phân tích quá trình sản xuất tinh gọn và các đặc điểm về kế toán trong mô hình kế toán tinh gọn hiện nay, truy cập tại: [https://www.sav.gov.vn/SMPT\\_Publishing\\_UC/TinTuc/PrintTL.aspx?idb=2&ItemID=1705&l=/noidung/tintuc/Lists/Nghiencuutraodoi](https://www.sav.gov.vn/SMPT_Publishing_UC/TinTuc/PrintTL.aspx?idb=2&ItemID=1705&l=/noidung/tintuc/Lists/Nghiencuutraodoi)
4. Kay Carnes and Scott Hedin, PhD. (2006). Accounting for Lean Manufacturing: another missed opportunity? *Management Accounting Review*.
5. John L.Daly and Dan Chenoweth. (2009). *Lean Accounting and Lean Thinking*.

Ngày nhận bài: 6/1/2022

Ngày phản biện đánh giá và sửa chữa: 17/1/2022

Ngày chấp nhận đăng bài: 12/2/2022

*Thông tin tác giả*

**ThS. NGUYỄN THỊ SÂM**

**Khoa Kế toán**

**Trường Đại học Kinh tế - Kỹ thuật công nghiệp**

## SOLUTIONS FOR IMPLEMENTING THE LEAN ACCOUNTING IN ENTERPRISES IN VIETNAM

● Master. **NGUYEN THI SAM**

Faculty of Accounting

University of Economic and Technical Industries

### ABSTRACT:

Lean accounting is considered a tool as well as a complete method for managers to change their accounting system to better control, measure costs and business cycles. Moreover, the lean accounting would help managers make better decisions with accurate and reliable accounting information to effectively cut costs. This method also provides managers with ways to improve revenues by identifying potential financial benefits during the lean process and developing strategies for optimal profitability. This paper analyzes the implementation of lean accounting in enterprises in Vietnam.

**Keywords:** lean accounting, enterprise, lean manufacturing, value flow.